

ренило, като въ всичко сме надирѣ, но стремление-то камъ образование-то, кое-то са сѫглѣдва въ народа ни, скоро ще да даде край на тия злини, стига само да имаме твърда воля и постоянство.

Свойства-та, кои-то правятъ електрическа-та сила толкова полѣзна, сѫ три:

1). Безмѣрна-та ї скоростъ, съ коя-то са тя движи въ металлическия тель. Скоростъ-та на галваническа-та електричностъ сѫ прѣсмѣтнали Американци-тѣ Gould и Walker да е 3951 Австрийски мили въ една секунда. Отъ тукъ са вижда да е много по-малка отъ електричностъ-та произведена съ тжркане, но при всичко, пакъ е огромна.

2). Прости и легкъ способъ, съ кого-то можемъ спорѣдъ какъ-то щемъ да пушчаме или спирате електричностъ-та по тела.

3). Особено-то свойство, кое-то електричностъ-та възбуджа въ мягко-то желѣзо, кога-то обикаля по осамотения (удинения) тель, кой-то е навитъ около желѣзо-то.

Галваническия токъ мжновенно промѣнява всѣко мягко желѣзо въ магнетъ, но това желѣзо бива само до тогава магнетъ, до като тока обикаля около му. Щомъ спремъ галванический-тъ токъ, магнетическа-та сила са изгубва изведенажъ, слѣдователно и негова-та привлекателностъ, коя-то дѣйствува на всѣко желѣзо, кога-то го приближимъ до него (до тоя магнетъ) са изгубва.

До тукъ ако и въ кратцѣ, видѣхми: що е електрическа сила и колко е тя бѣрза. Потрѣбно е сега да са запознаемъ и съ нѣкои орждия, на кои-то съ помощъ-та можемъ спорѣдъ воля-та си да пушчаме или спирате тока по тела. Такова едно орждие е тжай нарѣчения ключъ, (вижъ фигура 2.), кой-то е твърдѣ прости и са основана на свойство-то на галваническа-та електричностъ; спорѣдъ кое-то (свойство) и най-малко-то разстояние на тела, по кого-то тече тока, запира мжновенно и най-силния токъ. Ако скачимъ изново тель-ть, явява са изведенажъ електрически токъ по всичкия тель ако ще биджакъ и стотии мили, въ сѫщия мигъ дѣйствува и на желѣзо-то. На това основание, можемъ спорѣдъ воля-та си да намагнетисаме просто мягко желѣзо и въ сѫщия мигъ т. е. щомъ сме възбудили въ него магнетическа сила (електро-магнетъ) да спремъ тока и желѣзо-то са пакъ отмагнетисва. По тоя начинъ, ние можемъ и хиляди пѫти за чясь да пушчаме и спирате тока, безъ да осъщаме нѣкое противодѣйствие или мжкъ.